

Bronnen en methoden Rapportage BK 2023

Bijlage B bij Julibrief 2023

Inhoudsopgave

1	Introductie	3
2	Bronnen	4
2.1	Zorg in natura: declaratiegegevens	4
2.2	Extra posten: na-ijl bestand	4
2.3	Persoonsgebonden budget	4
2.4	Prijzen per indicatie	4
2.5	Indicatiecijfers	4
2.6	Wachtlijstcijfers	5
2.7	Kaderstanden	5
2.8	GGZ-wonen	5
3	Methoden	6
3.1	Nul-scenario	6
3.1.1	Methode zorg in natura	6
3.1.2	Methode persoonsgebonden budget	6
3.2	Scenario op basis van declaraties	7
3.2.1	Aantallen (zorg in natura)	7
3.2.2	Prijzen (zorg in natura)	9
3.2.3	Pgb-prognose	11
3.2.4	Extra posten	12
3.3	Scenario op basis van indicaties	13
3.4	GGZ-wonen	14
3.4.1	Aantal cliënten	14
3.4.2	Uitgaven	15
3.5	Aanvullende figuren/tabellen	16
3.5.1	Omzetontwikkeling	16
3.5.2	Wachtlijsten	16
3.5.3	Tariefpercentage per Wlz-uitvoerder	17
3.5.4	Bezetting verpleeghuisbedden	17

1 Introductie

In dit document wordt toegelicht welke bronnen zijn gebruikt en welke methoden zijn toegepast om tot de prognoses te komen van het Wlz-kader.

2 Bronnen

2.1 Zorg in natura: declaratiegegevens

Voor zorg in natura zijn maandelijkse declaratiegegevens (per zorgkantoorregio op prestatieniveau) gebruikt. Deze gegevens worden maandelijks door de Wlz-uitvoerders, via Vektis, aan ons aangeleverd. De declaratiegegevens van januari 2015 t/m februari 2023, aangeleverd op 21 juni 2023, zijn meegenomen in dit rapport.

2.2 Extra posten: na-ijl bestand

Voor het berekenen van de na-ijl (zie Methodes 3.2.4) hebben we gebruik gemaakt van Vektis data (opgehaald op 23 mei 2022). Deze bron bevat gegevens om het gemiddelde na-ijl effect van 2021 in kaart te brengen. Dit is de basis voor onze na-ijl berekening.

2.3 Persoonsgebonden budget

Voor cliënten met een pgb worden de afgegeven toegekende budgetten gebruikt. Maandelijks ontvangen wij deze gegevens op zorgkantoorniveau. In dit rapport hebben we de toegekende budgetten gebruikt die tot en met juni 2023 zijn afgegeven (aangeleverd op 21 juni 2023).

2.4 Prijzen per indicatie

Voor het berekenen van de gemiddelde uitgaven per indicatie wordt gebruikt gemaakt van gegevens die tot stand komen vanuit het verdeelmodel van de NZa. De data die wij voor dit rapport hebben gebruikt, bevat de gemiddelde uitgaven van een indicatie in 2021 (dit jaar wordt gebruikt in de laatste versie van het verdeelmodel).

2.5 Indicatiecijfers

De indicatiecijfers die wij gebruiken zijn maandelijkse leveringen afkomstig van het CIZ. We gebruiken de actuele indicatiecijfers per zorgkantoorregio. In dit rapport hebben we de indicatiecijfers gebruikt tot en met peildatum 1 juni 2023.

2.6 Wachtlijstcijfers

De wachtlijstcijfers die wij gebruiken zijn maandelijkse leveringen afkomstig van het ZINL. In dit rapport hebben we de wachtlijstgegevens gebruikt tot en met peildatum 1 mei 2023.

2.7 Kaderstanden

In het rapport gebruiken we de kaderstand uit de reactie op de februaribrief 2023 NZa van VWS¹.

2.8 GGZ-wonen

De indicatiecijfers die wij gebruiken zijn maandelijkse leveringen afkomstig van het CIZ. We gebruiken de initiële indicatiecijfers per zorgkantoorregio. In dit rapport hebben we de indicatiecijfers gebruikt tot en met peildatum 1 mei 2023. Voor het berekenen van de gemiddelde uitgaven per indicatie wordt gebruikt gemaakt van gegevens die tot stand komen vanuit de monitor ggz-wonen van de NZa. De data die wij voor dit rapport hebben gebruikt, bevat de gemiddelde uitgaven van een indicatie in 2022, geïndexeerd naar 2023.

---

¹ Zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2023/03/22/brief-nza> (Reactie op februaribrief NZa d.d. 22 maart 2023 met kenmerk: 3551629-1045112-LZ)

3 Methoden

In de prognoses maken we onderscheid in zorg die in 2020 al onderdeel uitmaakte van de Wlz (reguliere prognoses) en de prognoses voor de ggz-w cliënten (nieuwe doelgroep vanaf 2021). In de methoden gaan we eerst in op de scenario's van de reguliere prognoses en vervolgens gaan we in op prognoses van ggz-wonen.

3.1 Nul-scenario

In het nul-scenario gaan we uit van een naïeve raming: de situatie dat er geen (verdere) groei plaatsvindt in het prognosejaar. Dit is géén realistische scenario, maar een benadering om inzicht te krijgen in de mate waarin de zorg voor cliënten die al in zorg zijn, drukt op het kader.

Methode zorg in natura

De methode is afhankelijk van het rapportagemoment. Bij een rapportage aan het begin van het prognosejaar zijn er nog geen declaraties bekend van het prognosejaar. Dan wordt de novembermaand van het vorige jaar als uitgangspunt gebruikt voor zorg in natura. We kiezen voor de maand november, omdat het aantal declaraties in die maand doorgaans vergelijkbaar is met het aantal declaraties in het begin van het volgende jaar. De methode is als volgt: de aantallen van november (werkelijk of geprognosticeerd) worden geëxtrapoleerd naar een heel jaar en gewaardeerd tegen het prijspeil van het prognosejaar. Op deze manier wordt het overloopeffect weergegeven: de mate waarin de zorg voor cliënten die aan het eind van het voorgaande jaar in zorg waren, drukt op het kader van het prognosejaar.

Bij een rapportage op een later moment in het jaar, wanneer er al wel declaraties meegenomen kunnen worden van het prognosejaar, wordt de laatst bekende maand meegenomen als basis voor het nul-scenario. Op deze manier wordt inzicht gegeven in de mate waarin de zorg voor cliënten die al in zorg zijn, drukt op het kader voor de rest van het jaar. In dit geval berekenen we het benodigde kader als een optelling van de reeds gerealiseerde maanden, plus de laatst bekende maand geëxtrapoleerd naar de rest van het prognosejaar.

Methode persoonsgebonden budget

De methode is afhankelijk van het rapportagemoment. Als er nog geen pgb budgetten bekend zijn van het prognosejaar, wordt de (gerealiseerde of voorspelde) waarde van december van het vorige jaar gebruikt. Dit wordt vervolgens geïndexeerd met de pgb-index van het prognosejaar. Als er al wel pgb budgetten bekend zijn van het lopende jaar, wordt de laatst bekende stand gebruikt. Dan is het benodigde kader een optelling van de reeds gerealiseerde maanden, plus de laatst bekende maand geëxtrapoleerd naar de rest van het prognosejaar.

3.2 Scenario op basis van declaraties

De verwachte zorg in natura benutting is opgebouwd uit de verwachte prijzen en verwachte aantallen. Daarnaast is er een prognose voor de pgb-benutting toegevoegd.

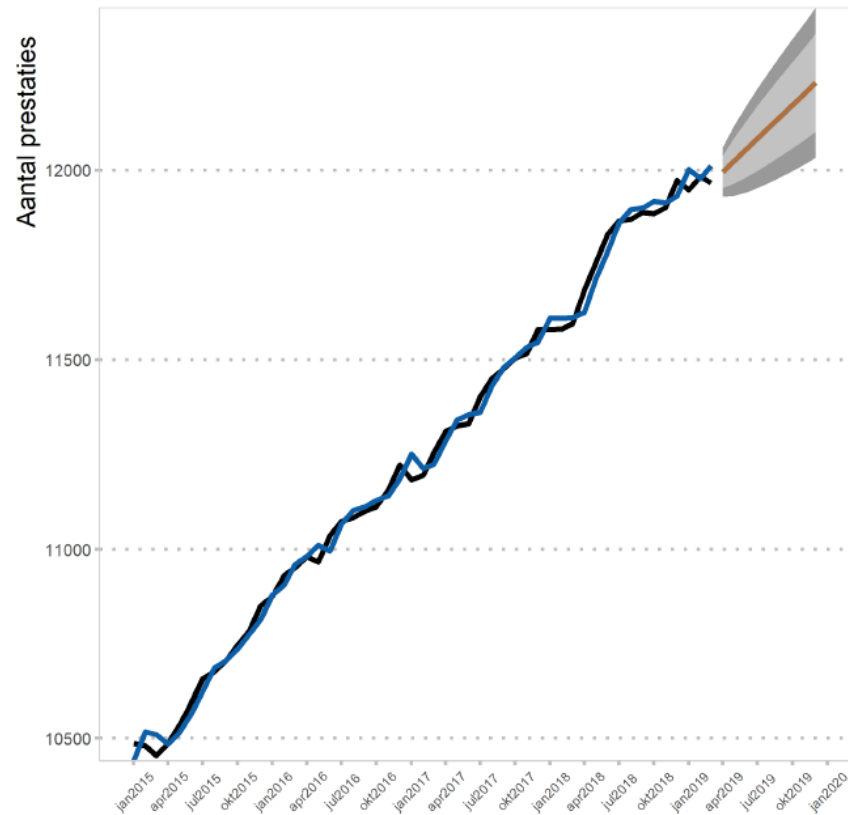
Aantallen (zorg in natura)

De aantallen voor zorg in natura zijn geprognoseerd voor het prognosejaar. Hiervoor worden aantallen gebruikt die zijn gedeclareerd en aangeleverd vanuit Vektis. We nemen alleen de data van maanden mee die nagenoeg volledig gevuld zijn (maand $t - 5$). Voor meerzorg gaan we verder terug, omdat uit het verleden is gebleken dat het hier langer duurt voordat de maanden nagenoeg volledig gevuld zijn. Daarom nemen we voor meerzorg maand $t - 7$ mee. Van de prestaties gaan we na of de eenheden aansluiten door de jaren heen, tussen zorgkantoren onderling en aansluiten bij wat bij de maximale beleidsregelwaarde bij die prestatie kan worden verwacht. Deze gegevens zijn omgevormd naar een tijdserie gemiddeld per dag, per prestatie per Wlz-uitvoerder. De aantallen van elke prestatie zijn vervolgens voor het lopende jaar geprognoseerd per maand (voor de resterende maanden) op het niveau van Wlz-uitvoerder.

We maken de aantallen-prognose met behulp van de 'exponential smoothing' methode (Exponential smoothing state space model; ETS). Dit model is gebaseerd op de classificatie van methoden zoals beschreven door Hyndman et al (2008). Op basis van eerdere waarnemingen (aantallen) wordt een voorspelling gedaan over toekomstige aantallen. Hiervoor wordt er eerst een model gemaakt om de waarnemingen (de zogenoemde trainingsdata) te beschrijven. Vervolgens wordt dit model gebruikt om de voorspelling te doen. De meest recente waarnemingen hebben hierbij een grotere invloed op de voorspelling dan de waarnemingen die verder in het verleden liggen. Deze voorspellingsmethode maakt naast de zwaardere wegingsfactor voor meer recente waarnemingen ook gebruik van eventuele trend- en seizoenseffecten. Voor ETS modellen kan op de volgende statistische wijzen de seizoenscomponent worden toegevoegd aan het model; geen, additief of gedempt additief. De trendcomponent kan niet, of additief of multiplicatief worden toegevoegd aan het model. Dit betekent dat er $3 \times 3 = 9$ modellen met en zonder trend- en seizoenseffecten worden getest. Er wordt gekozen voor het model dat het beste past op de waarnemingen op basis van de Akaike Information Criterion (AIC) of een variant hiervan die rekening houdt met kleine steekproefgroottes (AICc). Zowel de AIC als de AICc zoeken het model uit dat met de minste parameters het beste op de trainingsdata (de eerdere waarnemingen) past.

In figuur 1 tonen we een voorbeeldgrafiek van de prognose van de prestatiecode Z053 (ZZP 5VV inclusief behandeling en exclusief dagbesteding) bij één Wlz-uitvoerder. Op de y-as staan de aantallen per maand. Dit is een prestatiecode met een relatief hoog volume (en omzet). Op de x-as zien we de tijd in maanden, van januari 2015 tot en met januari 2020. De donkerblauwe lijn geeft hier de tijdserie waarnemingen weer. Dit is gebaseerd op de declaraties van januari 2015 tot en met maart 2019. Met de lichtblauwe lijn geven we de lijn van het model weer. Daarnaast zijn ook de 80% (lichtgrijs) en 95% (donkergrijs) betrouwbaarheidsintervallen weergegeven van de prognose.

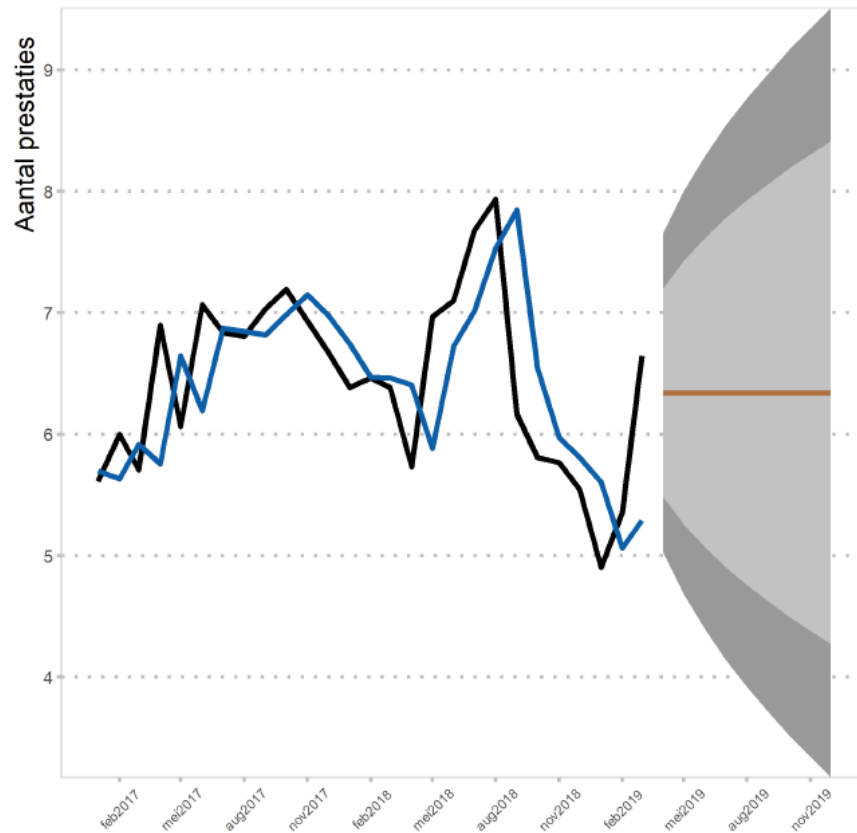
Figuur 1: Voorbeeld volumeprognose voor de prestatiecode Z053 voor een Wlz-uitvoerder

In figuur 2 geven we een voorbeeld van een prestatie waarbij de voorspelling een doorzetting is van de meest recente waarden met daarom heen een groot betrouwbaarheidsinterval, wat betekent dat deze prognose niet goed te schatten is. Dit kan komen doordat er geen trendperiodieke of terugkerende patronen te zien zijn in de waarnemingen, of dat er simpelweg te weinig waarnemingen zijn om een goed model te schatten.

Figuur 2: Voorbeeld volumeprognose voor een prestatie logeren ghz voor een Wlz-uitvoerder

Prijzen (zorg in natura)

De prijzen, waar we de aantallen tegen af hebben gezet, hebben wij berekend op basis van de beschikbare prijsgegevens per Wlz-uitvoerder. Het zijn gewogen gemiddelde prijzen, per zorgprestatie per Wlz-uitvoerder. Dat wil zeggen dat de gemiddelde prijzen zijn berekend door de omzet te delen door de aantallen. Deze gegevens hebben wij uit de declaratiegegevens gehaald.

De bron voor de prijs is per prestatie per Wlz-uitvoerder bepaald. Hiervoor gebruiken we de volgende beslisregel: per prestatie wordt er per zorgkantoorregio gekeken of er in het lopende jaar de betreffende prestatie is gedeclareerd. Wanneer er voor deze prestatie, voor alle zorgkantoorregio's

binnen dezelfde Wlz-uitvoerder, declaratiegegevens in het prognosejaar zijn, wordt deze prijs als gewogen gemiddelde prijs genomen voor deze prestatie voor de gehele Wlz-uitvoerder. Wanneer nog niet alle zorgkantorregio's binnen dezelfde Wlz-uitvoerder dezelfde Wlz-prestatie hebben gedeclareerd in het lopende jaar, wordt de prijs bepaald door de gewogen gemiddelde prijs van alle zorgkantorregio's binnen deze Wlz-uitvoerder die deze prestatie wel hebben gedeclareerd. Wanneer echter nog geen van de zorgkantorregio's binnen dezelfde Wlz-uitvoerder de betreffende prestatie hebben gedeclareerd in het prognosejaar, moet de gemiddelde prijs voor het prognosejaar gebaseerd worden op de declaratiegegevens van het voorgaande jaar.

Uit bovenstaande beslisregel volgt dat, wanneer de prestatie bij de betreffende Wlz-uitvoerder voor het lopende jaar is gedeclareerd, de gemiddelde prijs wordt bepaald op basis van de declaratiegegevens van het prognosejaar. Per Wlz-uitvoerder wordt het totaal vergoede bedrag gedeeld door het totale aantal, zoals tot op dat moment gedeclareerd is. Dit bedrag zal worden toegepast voor alle aantallen in het lopende jaar voor de betreffende Wlz-uitvoerder. Wanneer een bepaalde prestatie nog niet is gedeclareerd bij een Wlz-uitvoerder zijn de prijzen benaderd op basis van declaratiegegevens uit het vorige jaar.

In het geval dat de declaratiegegevens in het lopende jaar niet beschikbaar zijn voor een prestatie, hebben we de gemiddelde prijzen berekend door het kortingspercentage uit het voorgaande jaar toe te passen op de nieuwe tarieven (beleidsregelwaarden) van het lopende jaar. De gemiddelde prijs wordt berekend door de omzet te delen door de aantallen zoals deze bekend zijn uit de declaratiegegevens van het voorgaande jaar.

De NHC en NIC component worden niet meegenomen om een kortingspercentage te berekenen tussen maximum beleidsregelwaarde (excl. NHC en NIC) en gemiddelde prijs (excl. NHC en NIC). Over de NHC en NIC wordt namelijk niet onderhandeld.

Hieronder wordt dit toegelicht met een rekenvoorbeeld.

Tabel 1: Voorbeeld berekening kortingspercentages o.b.v. eerdere jaren

Prestatiecode Z025	waarde (perc)
Max.BRW.2019	98.51
Gem.prijs.2019.incl..NHC.en.NIC	124.81
Gem.prijs.2019	95.24
Kortingspercentage.2019.en.2020	96.68
Max.BRW.2020	100.28
Tarief.2020	96.95
Tarief.2020.incl..NHC.en.NIC	127.74

Het kortingspercentage wordt in het voorbeeld op de volgende manier berekend:

$$Kortingspercentage = \frac{95,24 \cdot 100}{98,51} = 96,68$$

Vervolgens zal dit kortingspercentage worden toegepast op de nieuwe maximum beleidsregelwaarden van het lopende jaar (excl. NHC en NIC).

$$Prijs(excl.NHCenNIC) = \frac{100,28 \cdot 96,68}{100} = 96,95$$

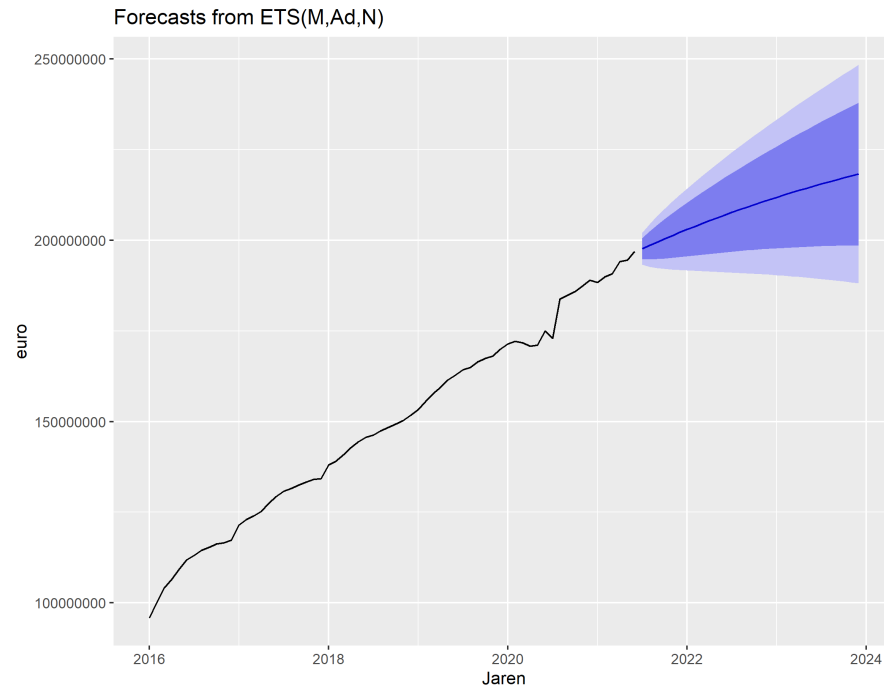
Tot slot wordt hier 100% van NHC en NIC (30,79) bij opgeteld:

$$Prijs(incl.NHCenNIC) = 96,95 + 30,79 = 127,74$$

Pgb-prognose

Ook voor het pgb hebben we een verwachte benutting voor het prognosejaar berekend. De toegekende budgetten voor de resterende maanden van het jaar hebben we berekend op basis van de trend van de afgelopen jaren (vanaf januari 2016). Hierbij is eveneens gebruik gemaakt van de 'exponential smoothing' methode voor trendanalyse. In de methode wordt rekening gehouden met trendeffecten (bijvoorbeeld groei van het pgb budget) en seizoensinvloeden (bijvoorbeeld: het budget binnen hetzelfde jaar is in januari lager dan december). Er werd een trendlijn geconstrueerd door de gegevens vanaf januari 2016. Op basis van deze lijn kan ook een prognose worden gemaakt voor de rest van het lopende jaar. Omdat pgb wordt toegekend als jaarbudget, neemt het totaal toegekende budget per client af gedurende het jaar. Door deze methode te hanteren wordt er rekening gehouden met dit 'dempende' trendeffect. De reserveringen komen uiteindelijk terecht in de verleningsbeschikkingen, en dus in de prognose. Daarom worden de reserveringen niet apart geprognosticeerd. In figuur 3 wordt als voorbeeld voor een zorgkantorregio de pgb-prognose weergegeven.

Figuur 3: Voorbeeld pgb prognose een Wlz-uitvoerder

Extra posten

Naast de basisprognose voor zorg in natura, houden we rekening met een aantal extra posten, namelijk na-ijl, na-ijl voor meerzorg, lege crisisbedden en niet beïnvloedbare factoren.

Na-ijleffecten De na-ijleffecten zijn gebaseerd op data van Vektis. Hiermee maken we een benadering (gebaseerd op gegevens van eerdere jaren) van de ontbrekende omzet van de declaraties die we meenemen in het model. Voor de maanden die meegenomen worden in het model, baseren we de na-ijleffecten op de gemiddelde na-ijl van het jaar 2021. Dit is het meest recente jaar in de na-ijl dataset en de verwachting is dat dit het meeste aansluit bij het declaratiegedrag in latere jaren. Het percentage dat we nog optellen bij de omzet per Wlz-uitvoerder verschilt per Wlz-uitvoerder. Omdat we de prognose hebben gebaseerd op data van maanden die nagenoeg volledig zijn gevuld is het na-ijleffect relatief laag. Voor de maanden waarvan we declaraties hebben meegenomen in de prognose, hogen we de raming op met het verwachte na-ijl percentage. Doordat we deze missende declaraties

pas achteraf aan de raming toevoegen, kan dit leiden tot een afvlakking van de stijgende trend. Daarom hebben we ervoor gekozen om het bedrag dat aan na-ijl wordt meegenomen voor gedeclareerde maanden, ook te extrapoleren naar de rest van het prognosejaar. Zo corrigeren we het neerwaartse effect dat de na-ijl kan hebben op de prognose.

Meerzorg kent een langer na-ijleffect dan de declaraties van reguliere zorgprestaties. We hebben de na-ijleffecten van de meerzorgprestaties dan ook apart berekend van de na-ijleffecten voor de reguliere prestaties. De methode die hiervoor is gebruikt is hetzelfde.

Crisisbedden Wanneer we de aantallen prognosticeren op basis van de declaratiegegevens missen we het deel van de crisisbedden die niet via de declaratiestroom verlopen. Daarom hebben we hiervoor een inschatting gemaakt van de nog missende crisisbedden per Wlz-uitvoerder. Voor de verwachte declaraties in het lopende jaar hebben we dezelfde methode gehanteerd als hierboven toegelicht voor de basis prestaties. Voor de lege crisisbedden wordt de aanname gedaan dat crisisbedden 40% van de tijd onbezet, en dus leeg, zijn. Het bezettingspercentage van crisisbedden hebben we dus op 60% gezet. De verwachte benutting aan totale crisisbedden op basis van declaratiegegevens hebben we via de extra posten opgehoogd naar 100% van dit bedrag.

Niet beïnvloedbare factoren Vanaf 2020 worden er aparte (deel)prestaties gedeclareerd voor niet-beïnvloedbare factoren bij specifieke aanbieders die hiervoor in aanmerking komen. We hebben ervoor gekozen deze prestaties in de prognoses om te zetten naar de variant zonder niet-beïnvloedbare factoren. Als we een prognose voor deze prestaties apart zouden uitvoeren, missen we de trend van de jaren voordat deze prestaties er waren. Dit leidt tot minder nauwkeurige prognoses. Het totaal wordt verondersteld macroneutraal te verlopen, vanwege een generieke korting op de tarieven voor zzp en vpt vv 4 t/m 10. Omdat we de nbf-prestaties niet meenemen, moeten we de uitkomsten van de prognoses wel verhogen met het bedrag dat middels een generieke korting uit de andere prestaties is gehaald, namelijk € 8 miljoen (prijspeil 2020).

3.3 Scenario op basis van indicaties

De basis voor dit scenario is het nul-scenario. Dit geeft het bedrag aan dat op jaarbasis verwacht kan worden voor cliënten die aan het eind van het jaar in zorg zijn (in het geval dat er nog geen declaraties van het lopende jaar bekend zijn), of het bedrag dat voor de rest van het jaar verwacht kan worden (in het geval er al wel declaraties van het lopende jaar bekend zijn).

Bovenop het nul-scenario voegen we het bedrag toe dat voor de rest van het jaar verwacht wordt op basis van de indicatietrend. Hiervoor gebruiken we de (verwachte) indicatietrend voor de overige maanden van het jaar. Deze wordt gebaseerd op de laatst gerealiseerde 12 maanden. Vervolgens maken we een benadering van de financiële waarde van de groei. Hierbij maken we een weging naar zorgzwaarte (gemiddelde uitgaven per zorgprofiel), en naar het aandeel van de verschillende profielen in de mix. Alle berekeningen worden uitgevoerd op het niveau van de zorgprofielen.

De financiële waarde van de indicaties hebben we via een benadering bepaald (vanuit het verdeelmodel NZa): op cliëntniveau zijn de uitstaande indicaties gekoppeld aan de declaraties voor de betreffende cliënt in deze periode. De koppeling is uitgevoerd per cliënt, per dag (er is dus rekening gehouden met de perioden waarin er sprake is van een uitstaande indicatie). Het betreft alle declaraties, voor alle leveringsvormen, inclusief toeslagen, meerzorg, et cetera. Voor de pgb-gegevens zijn de subsidiebedragen per cliënt gebruikt. Met deze gegevens zijn de gemiddelde uitgaven per zorgprofiel per dag bepaald voor alle uitstaande indicaties. Deze berekeningen zijn op landelijk niveau uitgevoerd. Indicaties waar geen declaraties aan zijn gekoppeld worden als niet verzilverd beschouwd. Deze zijn, net als de wel verzilverde indicaties, ook meegenomen in de gemiddelde uitgaven per indicatie. De gemiddelde uitgaven per indicatie houden dus rekening met de verzilveringsgraad, de mix in benutting in verschillende leveringsvormen, en de verhouding zin/pgb.

De gemiddelde uitgaven per indicatie worden alleen gebruikt om de onderlinge financiële gewichtsverhoudingen tussen de verschillende typen indicaties weer te geven. Er is hierbij gebruik gemaakt van de tariefsverhoudingen uit een jaar uit het verleden (zie 2.4). Ook benadrukken we dat uitgegaan wordt van de mix in leveringsvormen, verhouding zin/pgb, en de verzilveringsgraad van een jaar uit het verleden. Er wordt dus niet gecorrigeerd voor verschuivingen in de mix in leveringsvormen, verhouding zin/pgb en verzilvering na dat jaar.

Het financiële groeipercentage dat hieruit volgt passen we toe op het nul-scenario. We voeren de berekening uit met de groeicijfers voor zin en pgb afzonderlijk. We corrigeren hierbij voor het 'half-jaar effect': dat betekent dat we er rekening mee houden dat de gemiddelde uitgaven per dag oplopen van 0% aan het begin van de periode tot het groeipercentage aan het eind van de periode. Over de gehele periode passen we dus de helft van de berekende groeipercentage toe.

Deze berekening voeren we zowel op landelijk niveau als op Wlz-uitvoerder niveau uit. Voor het Wlz-uitvoerder niveau, wordt gebruik gemaakt van de landelijke cijfers per indicatie. Vervolgens passen we dit toe op de naieve raming van de Wlz-uitvoerder, en gebruiken we de trend in indicaties van de Wlz-uitvoerder.

3.4 GGZ-wonen

Aantal cliënten

We schetsen twee scenario's voor ggz-wonen.

- Scenario 1: waarbij we uitgaan van het aantal uitstaande indicaties op 1 mei 2023 en we geen rekening houden met verdere groei in 2023.
- Scenario 2: waarbij we uitgaan van het aantal uitstaande indicaties op 1 mei 2023 en een maandelijkse groei meenemen van het gemiddeld aantal nieuwe indicaties in de periode januari t/m mei 2023 (peildatum op de eerste dag van de maand).

Uitgaven

De uitgaven voor een cliënt met een ggz-wonen zorgprofiel hangt af van het zorgprofiel, de leveringsvorm die wordt afgenomen en het deel van het jaar dat deze cliënt in zorg is. Hieronder lichten we dit toe.

Zorgprofielen Voor ggz-wonen geldt dat er sprake is van vijf zorgprofielen (ggz-wonen 1 t/m 5). We gebruiken indicatiegegevens van het CIZ om inzicht te krijgen in de verdeling van cliënten over de zorgprofielen. We extrapoleren de meest recente verdeling over de zorgprofielen naar de maanden waarover de verdeling nog onbekend is.

Leveringsvormen We gebruiken de gegevens die de NZa heeft gebruikt in de monitor ggz-wonen om de verdeling van cliënten over de verschillende leveringsvormen per zorgprofiel inzichtelijk te maken. De declaratiegegevens bepalen de leveringsvorm. Declaratiedata voor de WLZ is verkregen van Vektis en is voor het laatst geleverd op 8 juni 2023. Declaratiedata is op persoonsniveau gekoppeld aan de indicatie. Er worden alleen verzilverde dagen meegenomen in de analyses. Dit betekent dat op een dag met een geldige indicatie, ook declaraties van die persoon aanwezig moeten zijn. De leveringsvorm van een persoon is 'modulair mpt' als in dezelfde periode met de mpt-prestaties geen prestaties zijn gedeclareerd die getypeerd worden als 'integraal zzp', 'modulair zzp' of 'modulair vpt'. Als een persoon zowel pgb als mpt-prestaties heeft, dan is de leveringsvorm pgb.

We gebruiken deze gegevens om een inschatting te maken hoe de verschillende leveringsvormen binnen een bepaald zorgprofiel zijn verdeeld. De leveringsvorm mpt laten we hier buiten beschouwing, omdat deze reeds is meegenomen in de reguliere prognoses. Wel nemen we de declaraties van overige prestaties zoals vervoer en losse dagbesteding mee in onze berekening.

Totale uitgaven In de monitor ggz-wonen heeft de NZa een prijs per zorgprofiel per leveringsvorm bepaald. Deze gegevens hebben we geactualiseerd en vormen de basis voor de berekeningen die we ook hier gebruiken. Vervolgens vermenigvuldigen we dit met het aantal verwachte cliënten in een bepaald zorgprofiel met de betreffende leveringsvorm. Tenslotte corrigeren we voor de cliënten die later in het jaar in zorg komen en dus niet het hele jaar zorg ontvangen.

Uitgaven op Wlz-uitvoerderniveau Op basis van declaratiedata uit 2022 is duidelijk geworden wat de verdeling van de cliënten is over de verschillende zorgprofielen en bekostigingsvormen per Wlz-uitvoerder. We hebben deze informatie gebruikt om de uitgaven per concessiehouder te prognosticeren.

3.5 Aanvullende figuren/tabellen

Omzetontwikkeling

Voor het berekenen van de omzetontwikkeling wordt gebruik gemaakt van vier parameters: aantallen voorgaande jaar, aantallen huidige jaar, prijzen voorgaande jaar en prijzen huidige jaar. Deze parameters werden berekend per prestatie per Wlz-uitvoerder per jaar. Er is voor de omzetontwikkeling een zogenaamde 'complete case' analyse gedaan, dus wanneer één van de vier parameters miste voor een prestatie, dan werd deze prestatie niet meegenomen in de berekening. Dit verklaart waarom de omzet in het lopende jaar niet overeenkomt met de landelijke verwachte benutting van het lopende jaar. Meerzorg prestaties worden niet meegenomen omdat hiervoor een beleidswaarde ontbreekt. De uitkomsten zijn gebaseerd op de volgende berekeningen (BRW = beleidsregelwaarde):

$$Prijs\ effect = \sum Aantal_{jaar} * (Prijs_{jaar} - Prijs_{jaar-1})$$

$$Volume\ effect = \sum Prijs_{jaar-1} * (Aantal_{jaar} - Aantal_{jaar-1})$$

We merken hierbij op dat deze methode volgt uit de berekeningen die gedaan zijn voor het scenario op basis van declaraties.

Wachlijsten

We hebben een inschatting gemaakt van de financiële impact van de wachlijsten wanneer de cliënten op de wachtlijst voor het gehele jaar in zorg worden genomen. Hierbij zijn we uitgegaan van het aantal cliënten dat op peildatum 1 mei 2023 op een wachtlijst stond (korter dan treeknorm met zorg, langer dan treeknorm met zorg en langer dan treeknorm zonder zorg). Wachtenden op voorkeurslocatie zijn niet meegenomen in deze analyse.

In de berekening hebben we een onderscheid gemaakt tussen de cliënten op de wachtlijst met- en zonder zorg. Voor wachtenden zonder zorg gebruiken we het gewogen gemiddelde bedrag voor zzp- en vpt-clieënten (clieënten met volledig zorgpakket) met een gelijk zorgprofiel. Dit bedrag representeert namelijk de verwachte uitgaven als een wachtende zonder zorg, zorg zou ontvangen. Het aantal wachtenden zonder zorg (365 dagen) wordt vermenigvuldigd met het gemiddelde bedrag per zorgprofiel voor cliënten met volledig zorgpakket.

Voor wachtenden met zorg wordt het verschil tussen het gemiddelde bedrag voor zzp- en vpt-clieënten (clieënten met volledig zorgpakket) en niet zzp- en vpt-clieënten (clieënten met mpt of pgb) met een gelijk zorgprofiel gebruikt om de verwachte uitgaven te bepalen als een wachtende met zorg een volledig zorgpakket zou ontvangen. Het verschil tussen deze groepen cliënten wordt gebruikt zodat alleen de verandering in zorgkosten meegenomen wordt. Het aantal wachtenden met zorg (365 dagen) wordt vermenigvuldigd met het verschil tussen het gemiddelde bedrag per zorgprofiel voor cliënten met volledig zorgpakket en het gemiddelde bedrag per zorgprofiel voor cliënten met een mpt of pgb.

Het gemiddelde bedrag per zorgprofiel voor zzp- en vpt-clieënten en voor cliënten met een mpt of pgb is berekend op basis van de dataset zoals gebruikt in het verdeelmodel van de NZa. Voor deze analyse zien we een zzp- en vpt-clieënten als een Wlz-clieënt die gedurende het jaar 2021 zzp- ofvpt-prestaties

heeft ontvangen. De groep cliënten met een mpt of pgb zien we als een Wlz-cliënt die gedurende het jaar 2021 geen zzp- of vpt-prestaties heeft ontvangen. De pgb-bedragen zijn vermenigvuldigd met 0,86 omdat we uitgaan van een netto pgb-bedrag.

De som van beide berekeningen geeft de totale financiële waarde van de wachtlijsten weer. Hierbij hebben we de aanname gemaakt dat alle wachtenden gedurende het hele jaar zorg ontvangen door alle cliënten op de wachtlijst van een volledig zorgpakket te voorzien.

Tariefpercentage per Wlz-uitvoerder

Voor de analyse om de tariefpercentages per Wlz-uitvoerder te berekenen hebben we gebruik gemaakt van de declaraties die we meenemen in de prognose van het 'scenario op basis van declaraties', in dit geval dus tot februari 2023. Net zoals bij het prijs- en volumeffect hierboven beschreven werden niet alle gedeclareerde prestaties meegenomen in verband met de 'complete case' analyse. Hoewel eerder in dit rapport werd gemeld dat de tariefpercentages (om de prijzen te benaderen bij ontbreken van declaratiegegevens van het lopende jaar) werden berekend door eerst de NHC en NIC los te halen van het integrale tarief omdat Wlz-uitvoerders hier niet op korten, gaan we in deze berekening uit van het integrale tarief. De tariefpercentages zijn berekend door de omzetten op basis van de afgesproken prijzen ten opzichte van de (fictieve) omzetten op basis van de maximum beleidsregelwaarden van eenzelfde prestatie (per Wlz-uitvoerder) te berekenen. Voor het landelijke tariefpercentage zijn alle omzetten van de Wlz-uitvoerders opgeteld en afgezet tegen de (fictieve) landelijke omzet op basis van de beleidsregelwaardes. Meezorg is uitgesloten van de analyse op tariefpercentages.

Bezetting verpleeghuisbedden

Om een inschatting te maken van de bezetting van de verpleeghuisbedden maken we gebruik van de geprognosticeerde gegevens op basis van de declaraties (scenario declaraties). De indeling van prestatiecodes naar zorgvorm, zoals deze ook wordt gebruikt in het project scheiden van wonen en zorg, is aangehouden. We maken bij deze berekening alleen gebruik van de prestaties die een verpleeghuisdag weergeven. Dit zijn prestaties die vallen onder de volgende categorieën: basis zzp-prestaties (integrale dag-prestaties voor zzp-zorg), basis vpt-prestaties (integrale dag-prestaties voor vpt-zorg), crisisbedden, mutatiedag, logeren, partnerverblijf, deeltijdverblijf.